

Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry
Edunvalvontajohtaja Pasi Jaakkola
Vernissakatu 6
01300 Vantaa
toimisto@spal.fi

Sisäministeriö
kirjaamo@intermin.fi

ASIA

Lausunto putoamisvaarallisella alueella työskentely pelastustoimessa ohjeluonnoksesta.

LAUSUNTO

Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikkoasiassa. SPAL on pyytänyt asiassa kommentteja jäseniltään ja annetut kommentit huomioiden SPAL lausuu ohjeluonnoksesta seuraavaa:

Yleistä

SPAL pitää ohjeluonnosta kokonaisuutena varsin onnistuneena. Erityisesti SPAL pitää hyvänä työturvallisuusnäkökohtien aiempaa suurempaa korostamista ja huomioimista.

Kuten luonnoksessa on todettu, työskentely putoamisvaarallisella alueella on korkeariskistä työtä. Työturvallisuuslain 11 §:n mukaan, jos työstä saattaa aiheutua erityistä tapaturman tai sairastumisen vaaraa, tällaista työtä saa tehdä vain siihen pätevä ja henkilökohtaisten edellytystensä puolesta työhön soveltuva työntekijä tai tällaisen työntekijän välittömässä valvonnassa muu työntekijä. Työnantajalla on tällöin korostettu huolehtimisvelvoite.

Työn luonteen ollessa riskialtista, tulee myös sitä koskevan ohjeistuksen olla täsmällistä ja selkeää ja ohjeen sisällöstä ei saa jäädä osapuolille tulkinnanvaraisuutta. Tätä taustaa vasten SPAL katsoo, että muutamat ohjeluonnokset ehdolliset määräykset tulee muuttaa ehdottomiksi määräyksiksi.

Kohdan 6.2. virke:

”Pelastuslaitosten tarkentavissa ohjeissa ja suunnitelmissa tulisi olla suunniteltuna toimintamalli(t) putoamissuojaimen varaan pudonneen pelastajan pelastamiseksi.”

tulee muuttaa ehdottomaan muotoon:

”Pelastuslaitosten tarkentavissa ohjeissa ja suunnitelmissa **tulisi tulla** olla suunniteltuna toimintamalli(t) putoamissuojaimen varaan pudonneen pelastajan pelastamiseksi.”

Kohdan 6.4. virke:

”Harjoitukset, joihin liittyy putoamisen ja loukkaantumisen vaara, tulisi olla aina kouluttajan valvomia.”

tulee muuttaa muotoon:

”Harjoitukset, joihin liittyy putoamisen ja loukkaantumisen vaara, **tulisi tulla** olla aina kouluttajan valvomia.”

Muut kommentit asiakohdittain:

5.1 Lisäys kappaleeseen: Perusosaamisen tasoon tulisi kuvata esimerkiksi: pelastajaoppilaat, riittävän koulutuksen saaneet sopimuspalokuntalaiset ja nostolavakuljettajat, joiden joko koulutustaso ja fyysinen toimintakyky ei vastaa arvoltaan FireFit-indeksiä 2,7.

6.3 Lisäys kappaleeseen, Perusosaaminen: Tarkennettava ketä perusosaamisen tasoon kuuluu, eli pelastajaoppilaat, riittävän koulutuksen saaneet sopimuspalokuntalaiset ja nostolavakuljettajat, joiden joko koulutustaso ja fyysinen toimintakyky ei vastaa arvoltaan FireFit-indeksiä 2,7.

Taso 1. Lisäys: Pelastajakurssilta valmistuneiden henkilöiden lähtötaso on tason 1. normit täyttävä.

6.4 Ylläpitokoulutusta käsittelevässä kappaleessa tulisi määrätä vuosittaisten harjoitusten vähimmäislukumäärä. Tämä varmistaisi ja ainakin mahdollistaisi osaamistason jatkuvan ylläpidon. Erityisen tärkeää harjoittelu ja harjoittelukertojen vähimmäismääritys on po. erityistä vaaraa aiheuttavassa työssä.

8.2 Muutos, ensimmäinen kappale: ..., että kattotyöskentely voidaan **suorittaa** turvallisesti. Muutos, neljäs kappale: ...tai konetikkaan **virallisia** kiinnityspisteitä...
Lisäys, neljäs kappale jälkeen: Käytettäessä liikkuvaa ankkuripistettä (esimerkiksi: nostolava tms.) on suunnittelussa pyrittävä huomioimaan vähintään pelastajan väliaikainen ankkurointimahdollisuus työkohteeseen. Lisäksi työskentelyssä on varauduttava hätäpoistumiseen erillisestä ankkuripisteestä tilanteissa, joissa ensisijainen ankkuripiste (esimerkiksi: nostolavayksikkö) voi olla pakotettu poistumaan onnettomuuden eskaloituessa (rakennuspalo, vahingontorjunta jne. tilanteet).

8.5 Nykyisten nostolava/tikasautojen koulutusvaatimuksissa tulisi soveltaa samaa normistoa kuin työvälaineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 14 §:ssä, erityisistä pätevyysvaatimuksista. Perusteluna tähän on se, että viimevuosina pelastuslaitoksille hankitut nostolava-autot ovat hyvin suuria. Tämän kokoluokan ajoneuvot ovat lisääntyneet ja pelkkä kirjallinen ajolupa ei liene riittävä.

Ainakin ohjeeseen tulisi kirjata se että, kirjallisen luvan saaneella olisi riittävä koulutus, asiantuntemus, kyky ja taito käyttää kyseistä laitetta. Sekä riittävä asiantuntemus laitteen rakenteista ja pystytysalustan vaikutuksesta laitteen turvalliseen käyttöön.

Vantaalla 7.12.2020

Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry

Laati

Pasi Jaakkola
SPAL edunvalvontajohtaja
puh 045 854 1989